

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 8 dolari.

Ruptura între Italia și Germania inevitabilă

Lugano, 21 Iulie. — »Corriere della Sera« anunță: Un bărbat de stat italian care nu voia să-i pomenim numele a declarat, că ruptura Italiei de Germania este inevitabilă. Totuși declarația de războiu nu va însemna noi greutăți și noi poveri pentru Italia.

Geneva, 21 Iulie. — »Journal de Geneve« vorbind despre raporturile actuale între Germania și Italia scrie: Acei dintre bărbații de stat italieni, cari sunt contra unei rupturi între Germania și Italia, își exprimă astfel punctul lor de vedere: Ambele țări erau aliate de peste 30 de ani, fără

nici un incident turburător. Numai contra Austriei, nu contra Germaniei Italia are ce are. Și Germania avea interese importante în Italia, dar și Italia trimitea în fiecare an peste o sutăoptzeci de mii lucrători în Germania. Germania, în ce privește comerțul, este cel mai mare client al Italiei. După ea vine de abia Anglia, Elveția și Franța. De aceea, deși mulți italieni doresc cu hotărâre să ducă până la sfârșit războiul contra Austriei, vor din motive de sentimente și de interese să nu sape o prăpastie între Italia și Germania. Dar se vede, că și acești italieni cari sînt contra unui războiu cu Germania, vor fi târați de evenimente.

Alte orașe germane deschise bombardate de aeroplane franceze

Berlin, 20 Iulie. — Dela marele cartier general se anunță: În noaptea de 17 spre 18 Iulie a avut loc un nou atac al aeroplanelor franceze asupra unui oraș deschis german. Ținta era micul oraș Kandern din Schwarzwald. A fost omorâtă o femeie cu patru copii ai ei. Noui știri sosit astăzi anunță, că încă două localități din Schwarzwald și anume Holzen și Mappach au fost bombardate de aviatorii francezi, dar au pricinuit acolo numai pagube neînsemnate. Aceste trei localități sunt situate dincolo de Rin și deși stau afară de regiunea de operații militare și n-au nici o importanță militară au fost alese ca țintă de dușmanii noștri.

Atacurile aeroplanelor germane, au fost îndreptate până acuma numai asupra depositelor

militare, lagărilor de trupe și nodurilor de căi ferate, care se află toate în zona de războiu. Localitățile pomenite de comunicatele franceze, că au fost bombardate de aeroplane germane cum sînt Belhune, Hazebrough, Amiens, Bar le Due, Epernay, San Die, Geradner, Luneville, Baccara și Raon l'Etape sunt toate în zona de operație militară. Prig urmare nu are nici un rost încercarea statului major francez să motiveze atacurile asupra orașelor germane deschise ca un răspuns la atacurile germane de același fel. Vom fi siliți ca și noi să atacăm de acum înainte orașele franceze deschise în afară de zona militară și care sunt foarte lesne de ajuns de aeroplanele noastre.

O dezbateră senzațională în parlamentul englez

Londra, 21 Iulie. — În Camera comunelor înainte de a se începe dezbateră asupra operațiilor din Mesopotamia și Dardanele, anunțate pe astăzi, — prim ministrul Asquith a făcut următoarea declarație:

— În lăză critică la care a ajuns astăzi operațiile militare ale Angliei, guvernul englez ar fi contra unei dezbateri care ar provoca impresia, că țara e divizată. Guvernul englez nu are intenția să lănuiască lipsurile și greșelile săvârșite la aceste operațiuni, sau să ia apărarea cuiva, care e responsabil pentru aceste lipsuri. De aceea, guvernul propune, să se aleagă două comisiuni speciale de anchetă, din reprezentanții ambelor corpuri legiuitoare, precum și din personalitățile cari să reprezinte Australia, căci și australienii au luat parte în mod glorios la operațiile din Dardanele. Aceste comisiuni să lucreze în secret, căci prima condițiune a anchetei ce o vor face e, ca ele să nu împedice în nici un chip operațiile noastre pe mare și uscat. Se va prezenta un astfel de bill în parlament pentru constituirea acestei comisiuni și să se înlesnească mijloacele de procurare a materialului de dozezi.

Carson, care voia să interpeleze în ches-

ția operațiilor din Mesopotamia primește propunerea lui Asquith

Dep. Cromwell întreabă, care dintre coloniile germane sunt acuma în deplina posesiune a Ententei și cari factori sunt responsabili pentru administrarea acestor colonii cucerite?

Ministrul lord Rob. Cecil răspunde: Insulele Caroline și Marshal, cu excepția insulei Nauru precum și cercul Kiautschau sunt administrate de guvernul japonez.

Dep. Dillon a întrebat guvernul cum a tratat cu guvernul american în ce privește caracterul submarinului comercial »Deutschland«? Cere, ca parlamentul englez să fie informat despre acest punct de vedere.

Ministrul lord Cecil răspunde: Tratatul își urmează cursul lor și nu e în interes public, să fie acum comunicate parlamentului.

Dep. Dillon întreabă, dacă ministrul Cecil poate da asigurări, că guvernul englez nu se va încurca în aceasta chestiune într'un conflict cu Statele Unite, înainte ca parlamentul să se fi ocupat cu toată chestiunea.

Ministrul Cecil răspunde că nu crede, că parlamentul cere o asemenea asigurare, dar în privința aceasta va confera cu secretarul de stat.

Prim ministrul Asquith a răspuns la o întrebare în ce privește continuarea stărei de asediu în Irlanda, că speră, că poporul american, cu cât va cunoaște mai bine faptele adevărate ale revoluției irlandeze, se va încredința, că s'a procedat fără vre-un sentiment de răzbumare, ci numai cu gândul să se stabilească ordinea și să se împedice repetarea unor astfel de rebeliuni.

DIN ROMÂNIA

Furia d-lui Nec. Filipescu contra prim-ministrului român

Am putut citi acum discursul întreg, după notele stenografice, ce l'a ținut d. Neculaie Filipescu la intrarea de Duminecă dela Dacia a Federațiunii Unioniste. Discursul acesta e ceva unic în anele politice românești. Rar sau mai bine zis nici-odată n'a folosit un bărbat de stat român, un fost ministru, cuvinte atât de aspre, insultătoare, de o violență brutală, furioasă contra factorilor răspunzători, contra șefului guvernului și contra celorlalți miniștri. Ca document, reproducem aci câteva părți mai caracteristice:

În țara noastră nu am văzut nici odată o stare morală mai josnică decât cea de acum.

Avem menirea să devenim o țară puternică.

Sintem în clipele decisive ale împlinirii unui vis și totuși poporul român se sfășie astăzi în lupte intestinale.

Ne veți spune: Bine, dar luptați și d-voastră!

Noi luptăm, dar vinovații sînteți dv., — cari nu închideți gura tuturor, căci mai mult ca oricând acum nu e vremea luptelor launtrice. Trebuie să se știe odată și istoria va pomeni că în timpul războiului mondial la guvern era un grup de sectari dispuși la războiu civil, iar nu la războiu extern. I-am dat încrederea, sprijinul, tăcerea, voturile noastre, i-am dat până și starea de asediu. Acum trebuie să se știe pentru ce i-am retras concursul nostru.

A trebuit să procedăm așa căci ne siliseră toamai cei cari ne cereau sprijinul.

D. Brătianu ne-a spus că va intra odată cu Italia. Când Italia s'a hotărât, d-sa ca deșteptat dintr'un somn ne-a răspuns: »A uitat să negocieze« și de atunci am deslegat legăturile cu d. Brătianu.

El a început această luptă oribilă intestinală, luptă pentru care-l vestejesc. Neintrând în războiu găsea că noi sintem cei nepatrioți și că nu urmărim decât scopuri meschine.

Ce am mai fi putut avea noi cu d. Brătianu? L'am fi putut ajuta în politica d-sale externă? Nu credem. Politica lui se rezumă în a înșela pe străini. Invocă mărturia d-lui Take Ionescu, d. Brătianu ne-a spus la amândoi, eu nu vă înșel pe dv., dar înșel pe străini. O asemenea politică e nedemnă. Eu o detest.

Dacă am fi continuat să fim în legătură cu primul-ministru ne cerea să-i găsim poate noi terțipuri pentru politica d-sale; — mai fecunzi ce dînsul nu am fi fost în nici un caz.

De atunci d. Brătianu duce o politică meschină de persoane, de partid. Noi nici odată nu am vorbit de rău guvernul față de străini. D. prim ministru a trimis la Paris pe un ticălos, pe o nulă, pe Victor Antonescu, ca să ne insulte. Un eminent om politic francez, fost ministru, descria cum a intrat la dînsul acest ministru român, umilit

în virtul picioarelor cu aerul unui fecior. Și după ce s'a prezentat în acest chip rușinos pentru un ministru român, a început să injure pe d. Take Ionescu și pe mine. Vă închipuiți ce părere și-a făcut omul politic francez de ridicolul personajului, care se duce în Franța să-și insulte patrioții și tocmai în Franța care ne iubește și ne sprijină.

Victor Antonescu a făcut intervenții, s'a tîrît și s'a înjosit ca o lichea ca să scape din această rușinoasă încurcătură.

Vă rog să-mi ertați cuvîntul. E tare, dar l'am ales înadins, căci ceea ce el face pe ascuns eu i-o spun pe față palmuindu-l.

Aceasta e domnilor politica lor internă.

Pot să mai adaog că în ce privește pregătirea militară nu avem nici un proiect mai mult ca acum doi ani.

S'au comis necorectitudini la furnituri. Ceream dosare, ni se refuzau, iar primul ministru, le utiliza falsificându-le și răspunzându-mi cu puțin pentru cartușe goale când îl acuzam că a plătit mai mult pentru cartușe pline. Il acuz pe răspunderea mea că e un om necinstit. Eu voi dovedi că a înșelat țara și că a patronat cete necinstite. Să-mi dea dosarele. Arătând cea mai completă desconsiderare opoziției primul ministru lipsește dela ședința în care d. Scarlat Orăscu arăta că s'a făcut fraude de 8 milioane la cumpărarea bucatărilor de campanie. Primul ministru a trimis a doua zi la Senat un căpitan care să ne atace și să ne răspunde.

Ce soluție putem găsi față de el și de purtarea lui nedemnă. Nu-mi rămâne de cît atunci când l'oi întîlni la Senat să-l apuc și să-l svirl afară.

Vă vorbeam de sfîșierile noastre dureroase de acuzațiunile cari se aduc. Ce suntem noi vinovați. Vina nu este a noastră care-i acuzăm ci a lor cari legitimează acuzațiile. E nedrept să ni se ceară să acoperim toate afacerile și murdăriile regimului și pe acel om din fruntea lui care vrea război civil iar nu război național.

Nu poate fi tolerat acest om care ar lua premiul întîi la un concurs internațional de pungășii și ticăloșii.

El și ai lui mărturisesc contrabandele. Iși bat joc însă de țară cu o anchetă chemată să afle pe vinovați și care de 3 luni se tocmește cu contrabandiștii ca să vază pe cine lasă dintre ei și pe cine prinde.

Nu mă ocup de un guvern național. Rămâne ca țara să și-l ceară când va fi nevoie. Dar în țara noastră e nevoie acum de uniunea sacră a tuturor românilor. așa cum o are și viteaza Franța. Oameni de seamă, generali, oameni politici mai moderați ar putea fi chemați să conducă destinele țării în momentele supreme prin cari vom trece. Uniunea sfîntă e necesară pentru a salva principiile superioare ale neamului. Să ne adresăm deci Regelui și să-i spunem:

— Sire, da-ne Uniunea sacră, Fă un apel răsunător la toți Români de seamă și sunt convins că aceasta va constitui cea mai frumoasă pagină din viață. Suveranul nu poate cugeta altfel și ori cît ni s'ar șopti că el se influențează lesne, momentele sunt prea grele ca regele României să arate vre-o slăbiciune.

Să cheme pe români Suveranul ca toți fără glas discordant să rămână strînși uniți în jurul Tronului M. S. Regelui, — nu însă în jurul teighelei țîlharului Ionel Brătianu.

Comentariile presei române la discursurile cele mai noi ale d-lor Filipescu și Take Ionescu

»Viitorul« constatînd nereușita întrunirii federaliste de Duminecă scrie:

Cel dintîi a luat cuvîntul d. Filipescu. Caracteristica cuvîntării sale a fost trivialitatea insulta și incoerența.

Dacă acest limbajiu absolut fără precedent în luptele noastre politice e un semn neîndoișor al unei stări patologice — el denotă și exasperarea slăbiciunii opoziției care fără răsunset, în masa opiniei publice — vrea să acopere această slăbiciune prin excese de cuvinte.

Efectul e însă tocmai contrar și chiar printre partizanii de aproape ai d-lui Filipescu accesele sale au provocat o îngrijorată reprobare.

De mult temperamentul d-lui Filipescu îl face

iresponsabil și violențele sale nu mai ating pe nimeni. Să trecem dar.

Discursul d-lui Take Ionescu celălalt semișef al fuziunii a fost cam șters. Două puncte singure au fost mai reliefate: partea în care d. Ionescu a revendicat pentru opoziție dreptul la... dezordine de stradă — ca o libertate cetățenească — și atacurile mai mult sau mai puțin transparente la adresa Coroanei.

D. Ionescu a alcătuit o teorie constituțională ad-hoc încercînd să legitimeze pentru opoziție dreptul la dezordine de stradă ca mijloc »constituțional« pentru a impune schimbări de guvern. Sub forma unui apel, sau mai bine zis a unei injocțiuni către Rege, d. Ionescu a adus aminte că Dinastia noastră nu e pămîntească, afirmînd că... n'are rădăcini în țară, și nu va putea prinde rădăcini decît peste Carpați.

În sfîrșit d. Ionescu a terminat cu o amenințare directă: »În România mică nu mai e loc nici pentru Rege, nici pentru noi.«

După cum se vede, evoluția opoziției fuzioniste spre o campanie pur anti-dinastică a trecut dela personalitățile de mîna a treia, ca dnii dr. Toma Ionescu, Aurel Iliescu etc., chiar le șefii partidului fuzionat... E un progres.

»Steagul«, după întrunirea federaliștilor, în primul său articol de ieri:

...După săptămîni întregi de ezitare și de amînări cei doi șefi ai fuzionaților au apărut în sfîrșit împreună la Dacia. Și au vorbit amîndoi.

Măsura înfrîngerii și gradul dezorientării taktico-filipescane le avem în tonul de o violență ultra făuresciană a cuvîntării d-lui Filipescu. În adevăr, nici-odată omul acesta impulsiv n'a fost de o expresivitate mai belicoasă; nici odată n'a împins mai departe insulta personală în atacurile îndreptate contra adversarilor săi.

D-nii Brătianu și Victor Antonescu — acesta din urmă pentru convorbirile pe cari le-a avut la Paris cu diferiți oameni politici francezi — au fost acoperiți de o adevărată avalanșă de insulte. Avea impresia că d. Filipescu căutase într'un dicționar înainte de a veni la întrunire, și storsese din bogăția ineputabilă a limbii noastre tot bagajul de trivialități.

Terfelind în moduri acesta guvernul, d. Filipescu ca și d. Take Ionescu, aveau cunoștința a

slăbiciunii întregii acțiuni a federațiilor și a nevolniciei partidului lor de a-și lua în aceste grave momente răspunderea situației.

»Zvîrcolirea noastră a fost zadarnică: suntem înfrînți«, acesta este ecoul întrunirii.

D. Take Ionescu are toate îndrăznelele și toate nerușinările. Întreg discursul său dela Dacia, nu este decît o lungă tiradă de obrăznicii la adresa Suveranului căruia își permite să-i dea sfaturi de modul cum trebuie să se poarte pentru realizarea idealului național și deja e o ofensă gravă de a pune la îndoială patriotismul și dragostea de neam a aceluia care — urcîndu-se pe tron — a spus că va fi bun Român.

»La Politique« vorbind de ultima întrunire federalistă, spune între altele:

»D. Take Ionescu a avut mai multe menajamente pentru d. Brătianu decît pentru Rege și dinastie. Demișeful partidului fuzionist tot mai trage nădejde că d. Brătianu îi va oferi într'o zi un portofoliu în guvernul național.

»L'Independance Roumaine« scrie despre întrunirea federaliștilor următoarele:

»Întrunirea de ieri a încheiat într'un chip lamentabil seria întrunirilor de vară ale partidului coasociat. E greu de a te coborî pe scena politică atît de jos, cum a făcut-o d. N. Filipescu ieri; e greu de a avea mai puțini auditori și a produce mai puțin entuziasm într'o sală; e cu neputință să vezi o manifestație mai ridicolă și mai demnă de milă, ca cea făcută de câteva zecimi de agenți electorali, care aplaudau în piața teatrului pe oratorii ce perorau din înălțimea clubului conservator.

Noi am prezis această înfrîngere de mai multă vreme. Îndoitul joc al d-lor Filipescu și Ionescu nu mai avea rolul ca să se impue publicului.

D. Filipescu a insultat într'un mod josnic pe președintele Consiliului, a pronunțat amenințări groaznice, a trimis cu generositate — din înălțimea tribunei — unui adversar politic o pereche de argumente contodente, a spumegat, a strigat, a calomniat și a reușit în fine să facă să fie admînat de un cărușas, ori măturator naționalist, care după o noapte de urgie închinată lui Bachus, nu putea face alt gest.

D. Filipescu se poate felicita. De astă dată s'a întrecut pe sine.

MERSUL RĂZBOIULUI

O criză politică internă în Bulgaria

Germanii avansează liniile lor la sud vest de Luck. — Hindenburg respinge atacurile rusești. — Englezii gonți din Belleville. — Trei asalturi franceze respinse. — Italienii nu pot înainta, dar atacă mereu.

De pe frontul rusesc au sosit pe ziua de 20 Iulie următoarele știri:

În Bucovina și la nord-est de muntele Prislop, nu s'au produs evenimente importante. La Zabie și Tartarev luptele au continuat și eri cu o intensitate variată. Pe frontul galițian, la nord de Nistru au avut loc în unele locuri lupte între avantgarde. În Volinia, trupele germane au respins pe dușman la vest de Svinicze, și la nord. Pe îndoitura formată de rîul Stochod, la sud-est de Kasovka, o trupă de recunoaștere austro-ungară a tăbărit într'un șanț avansat al rusilor.

Höfer, mareșal-locot.

La armata lui Hindenburg:

Și pe ziua de ieri, rușii n'au obținut nici un succes cu atacurile ce le-a reluat după amiază de ambele părți de strada Ekau-Kekau, la sud est de Riga. Și-a mărit numai perderile mari. Patrulă rusești și detașamentele de recunoaștere mai puternice au fost pretutindeni respinse.

La armata prințului Leopold al Bavariei după lupte vii cu granate de mîna, rușii au pornit atacul în regiunea Skrobova, dar au fost respinși fără excepție.

La armata generalului Linsingen: La îndoitura rîului Stochod, la nord de Sokol trupe austro-ungare au înaintat într'un scurt atac au respins pe ruși din linia avansată și s'au întors apoi în pozițiile lor.

La sud-vest de Luck, trupe germane și-au avansat linia lor generală Tereskovicz-Iellinarov. Dușmanul și-a mărit focul la cursul inferior al Lipei și în regiunea Werben.

La armata generalului Bothmer, nu s'au produs evenimente deosebite.

Șeful Statului major

— Comunicatul rus dela 18 Iulie anunță: Prin conducerea iscusită a generalului Sacharov, am raportat o victorie în Volinia la 16 Iulie, unde am făcut 13 mii prizonieri și am capturat 30 tunuri, cum am anunțat ieri, și am gonit pe dușman de pe întreg malul stîng al rîului Lipa, respingînd

du-l dincolo de safele Sviniacze și Krosow, 35 klm. la sud-vest de Luck. După marea cantitate de material de război ce-a lăsat, reieșă că dușmanul a fugit în dezordine.

— Ziarele rusești constată acum că în Franța și Anglia se cere stăruitor din partea sferelor conducătoare, ca Rusia să rezolve o serie de importante probleme interne, ca chestiunea poloneză și evreiască.

Țarul proiectează să adreseze un nou manifest către poloni, prin care să le promită autonomia.

Din Balcan sosesc următoarele știri:

Raportul lui Höfer anunță că pe cursul inferior al râului Vojușă urmează încăierări. Garnizoana unei insule din Dalmația de sud a doborât un aeroplan italian. Aviatorii au fost prinși.

— În Bulgaria s'a produs o turburare în acordul tuturor partidelor. Din partea oficioasă bulgară se arată că aceasta turburare s'a produs mai mult din cauze interne, iar nu din cauza politicii externe. Programul de activitate al guvernului Radoslavov era serios amenințat, de atitudinea lui Ghenadiev și a partizanilor săi, cari voiau să silească guvernul să puie capăt afacerii Declosier (afacerea corupțiunii franceze, în care sînt implicați Ghenadiev și amicii lui, cari au luat milioane dela francezi sub pretextul vânzării de cereale pentru Franța, dar de fapt pentru a face politică favorabilă Ententei).

În cursul desbaterilor în Camera a bugetului pe a doua jumătate a anului 1916, vorbitorii opoziției au adus critici politicii interne a guvernului bulgar. Prim ministrul Radoslavov a declarat apoi că primește propunerea șefului partidului popular Todorov, de a se vota un buget provizor pe 3 luni, rămânând ca la toamna să prezinte bugetul pe restul anului. Radoslavov promite că va face o anchetă parlamentară a abuzurilor relevate de opoziție în Sobranie.

Agenția telegrafică bulgară relevă că acordul între guvern și opoziție a fost din nou definitiv restabilit și că atitudinea lui Ghenadiev și a amicilor săi cari dela începutul seziunii acesteia s'au despărțit de majoritatea guvernamentală, făcând un grup independent — n'a putut influența politica generală a Bulgariei.

— În Grecia campania electorală a început cu mare intensitate și majoritatea partidelor lucrează contra lui Venizelos.

— Sînt noi probe că focul din Tatoi a fost pus de agenții plătiți ai Ententei și avea de scop un atentat criminal contra familiei regale. Și cercetările făcute de poliție dau acest rezultat.

— 5 ofițeri greci cari au atacat pe redactorul venizelist din Salonic au fost condamnați la 2 luni închisoare 4 ofițeri au fost suspendați pe timp de un an.

LUPTELE DIN APUS

Apărarea eroică a germanilor. — Grele atacuri engleze și franceze respinse singeros. — Încă 300 englezi prinși. — 4 aeroplanе dușmane doborâte. — Ce zic italienii despre ofensiva engleză.

Comunicatul german dela 20 Iulie anunță următoarele de pe frontul franco-belgian:

Între Mare și râul Ancre, vie activitate de artilerie și numeroase acțiuni de patrulare. Cu forțe remarcabile englezii au atacat pozițiile noastre la nord și la vest de Formelles. Ei au fost respinși, și acolo unde au reușit

să pătrundă, au fost izgoniți printr'un contra atac. Peste 300 prizonieri au rămas în mâinile noastre, printre cari și un număr de ofițeri. De ambele părți ale râului Somme, sunt în curs lupte noi și grele. La nord de râu, aceste lupte au început prin puternice atacuri engleze eri după amiază, contra satului Longueval și pădurea Delville, unde englezii au pătruns iară. În fața contra atacului nostru englezii au trebuit să cedeze terenul. Ei mai dețin părți din sat și pădure. Azi dimineață s'au pornit atacuri anglo-franceze pe frontul dela pădurea Foureaux până la Somme. Primul asalt puternic a fost frânt. La sud de Somme, francezii au atacat după amiază de două ori în mod zadarnic în regiunea Belloy, iar azi dimineață au fost de trei ori respinși în sectorul Estrees—Soyecourt. Dintr'un tranșeu avansat la Soyecourt au fost scoși după o luptă de baionete. Artileriile au desfășurat o acțiune din cele mai intense pe ambele maluri ale râului Somme. Pe frontul Champagne din timp în timp vie acțiune de artilerie. În Argone lupte cu asvârlițoare de mine. În regiunea Meusei nu s'au produs evenimente deosebite. La înălțimea Combres, acțiunea patrulelor germane a fost victorioasă. La Arras, Perrone, Biaches și la Vermond au fost doborâte aeroplanе dușmane. Două din ele au fost prăbușite de către locotenentii Wintgens și Holfndorf. Acesta din urmă a fost decorat de împărat cu ordinul «Pour le merite».

Șeful Statului major

— Clemenceau scrie în ziarul său că la Verdun, viteaza armată franceză se istovește în grele contra atacurilor împotriva pozițiilor luate de curând de germani, căutând să repare greșelile comise de conducătorii noștri, dacă nu va fi prea târziu.

— Comandantul suprem al armatei franceze a ordonat evacuarea completă a orașului Reims de către populația civilă. Acest ordin poate sta în legătură cu apropiata reluare a ofensivei în Champagne.

— Ziarele italiene chiar recunosc că ofensiva engleză nu duce la rezultate mari, căci deși frontul german a fost rupt în mai multe locuri, germanii nu numai că se apără eroic, ci procedează și la o contra ofensivă. Cu modul acesta, germanii nu vor putea fi alungați din Franța și Belgia.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Cum urmează luptele cu italienii între Posina și Astico. — Succesele noastre pe mare. — 2 submarine dușmane și 3 aeroplanе italiene distruse.

Comunicatul lui Höfer dela 20 Iulie anunță de pe frontul italian:

Luptele au fost reduse pe ziua de ieri. Numai unele sectoare de pe frontul tirolez de răsărit și din regiunea de graniță din Carintia, au staț un timp

oarecare sub focul violent al artileriei dușmane.

Höfer, mareșal-locot.

— Comandantul flotei austro-ungare anunță că 'n noaptea de 14 spre 15 Iulie, torpiloarele noastre în Adria centrală au scufundat un submarin italian, iar 12 ore mai târziu au distrus un alt torpilor dușman, la sud de Adria, cu 'n pavilion necunoscut. Din echipajul dușman n'a putut fi nimeni salvat. La 19 Iulie dim., 3 aeroplanе italiene au zburat peste insulele nordice dalmațiene, aruncând bombe asupra localităților, vapoarelor ancorate sau pe drum, fără însă a pricinui vreo pagubă. Două aeroplanе au fost silite să se coboare, unul cu totul neatins a fost capturat de un torpilor al nostru. Aviatorii celor două aeroplanе, 3 ofițeri și un subofiter, nerăniți au fost făcuți prizonieri.

— Comunicatul italian dela 18 Iulie anunță că la Pasubio, cu toată rezistența îndârjită a trupelor austro-ungare, infanteria italiană și-a reluat acțiunea de înaintare. În sectorul Posina—Astico continuă luptele vii, unde austro-ungarii prin contra-atacuri violente dar zadarnice caută să oprească progresul nostru. Artileria austriacă a bombardat Villa, la sud de Strigno, provocând incendii.

— Fabrica de praf de pușcă italiană din Borgofranco di Ivrea, a fost aruncată în aer, în urma exploziei unei bombe. Sînt 13 morți și 25 grav răniți.

Știrile zilei

Compensații

O ceartă are X cu Y,
Se termină cu... inflamații;
Tu ce le ceri c'ai stat neutru?
Ceva firesc: nu?... compensații!

Popescu știe că nevastei
Un tip îi face... declarații:
De-aceia-i zice: »Stau neutru,
Dar îmi vei da 'n schimb... compensațiile

Don comisar Boboc, aseară
Prinzând în urma unei »razii«
Un hoț, i-a spus: »Mă, n'avea grije
Dacă-mi faci rost de... compensații!

Un plagiațor ilustru ajunge,
În ale publicului grații;
Un critic fainic îi șoptește:
»Eu tac servindu-mi... compensații!

Candidații la alegerea de Mitropolit

Din Sibiu ni se comunică din loc competenți că la apropiata alegere de mitropolit vor fi numai doi candidați:

Episcopul Aradului Ioan Papp și
Vicarul episcopesc de Oradea Mare, V. Mangra
Au renunțat să candideze P. S. Sa Episcopul de Caransebeș, dr. Miron Cristea, Arhimandritul dr. Eusebiu Roșca și vicarul arhiepiscopesc Arhimandritul Ilarion Pușcariu.

Conferența economică cu miniștrii austriaci

a luat ieri un sfârșit provizor, Miniștrii austriaci au părăsit aseară Budapesta. Săptămâna viitoare, conferența va continua la Viena, unde vor pleca miniștrii ungari.

Deputatul Mihali și afirmațiile presei rusofile din București

Ziarul »Az Est« publică următoarele din Cluj: Dela cartierul de presă austro-ungar s'a desmințit la vieme, știrea răspândită de ziarele rusofile din București, cumcă 30.000 de soldați români din armata austro-ungară s'ar fi predat. Corespondentul ziarului »Az Est« a avut o convorbire cu deputatul dr. Teodor Mihali, care a făcut următoarele declarații în legătură cu această știre:

— Știrea aceasta răspândită de presa rusofilă dovedește încă odată, că ea e plătită cu bani rusești și că nu-și alege mijloacele în urmărirea scopului ei. Calomnia aceasta adusă românilor din Ardeal, care luptă pe front, de către foile din România este o adevărată trădare națională. Știrile din ziarele din România nu sunt toate autentice, fiindcă acolo gazetele nu s'ingrădite de cenzură și de o lege specială de presă, ca la noi. Regeiui Carol îi se datorește marea libertate de presă în România. El a zis, că nu vrea să facă martiri și de aceia au rămas nepedepsite chiar și cele mai groșiere atacuri la adresa regelui.

Lipsa aceasta de control e folosită acum de o presă cumpărată din țară pentru a profita de actuala conjunctură din care realizează frumoase venituri.

— Regieșăm profund, că presa aceasta calomniază pe fiii noștri din Ardeal și îi folosește ca mijloc de agitație.

Conferența oamenilor de încredere ai opoziției ungare cu ministrul de externe

Din Viena se anunță: contele Andrassy, contele Apponyi și Stefan Rakovski, oamenii de încredere ai celor trei partide opoziționale ungare au început Mercuri și au continuat și Joi conferența lor cu ministrul de externe al Monarhiei, baronul Burrian. Aceste consfățiri la ministerul de externe, au de scop de a da informațiile dorite de bărbaii de stat ai opoziției ungare despre toate chestiunile diplomatice în legătură cu războiul. Durata lungă a acestor consfățiri, vădește că se dă șefilor opoziției ungare orientări precise și complete asupra situației și politicii monarhiei în stadiul actual. Șefii opoziției ungare vor rămâne încă câteva zile la Viena, și vor culege informațiile lor și din alte cercuri competente, și apoi pe temeiul materialului cules, vor stabili modalitatea viitoarei lor acțiuni politice.

Încă nu se știe data când vor fi primiți șefii opoziției ungare la monarh. Se crede, că înainte de această audiență, ei vor avea o întrevedere cu prim ministrul, contele Tisza.

— Despre prezența contelui Karolyi la Viena, se afirmă, că acesta pe altă cale a căutat să se informeze pe temeiul legăturilor ce le are în Capitala Austriei, despre situația politică și diplomatică.

Gestul „Albinei“

Institutul financiar »Albina« din Sibiu, ca să dovedească că nu s'infemeiate invinuirile ce s'au adus că face colofonism la opera ei de binefacere, — cum e în cazul donației făcute

pentru orfelinatul gr. ort. din Sibiu, — a trimis 1000 coroane și pentru orfelinatul gr. cat. din Blaj — și direcția institutului a mai pus în vedere încă 4000 coroane, după adunarea generală.

Biourourile austro-ungare din București,

pentru import și export au început să funcționeze.

În ce privește exportul din România, biourourile austro-ungare lucrează în înțelegere cu biouroul german (Deutsche Ausfuhr). Oricare din aceste biourouri cumpără la noi mărfuri, aceastea sînt repartizate pentru ambele imperii centrale, după o normă stabilită. Cît pentru importul mărfurilor în România, fiecare din biourourile puterilor centrale lucrează independent, — chiar și biouroul austriac independent de cel ungar.

Artiștii dramatici scutiți de serviciul militar

Asociația generală a artiștilor dramatici din Ungaria a fost încunostințat de ministrul cultelor că actorii din provincie au fost scutiți de serviciul militar, numai ca activitatea teatrelor din provincie să nu fie turburată. Indată însă ce artiștii se angajează la vre-un alt teatru, fără incuviințarea ministrului — scutirea nu mai are valoare.

O întrunire a președinților parlamentelor puterilor centrale

va avea loc la începutul lui Septembrie la Berlin.

O carte care a fost trecută cu vederea

din cauză că a apărut puțin înainte de izbucnirea războiului (și epoca războiului a trezit alte preocupări), dar care e totuși o carte cu o reală valoare literară și de cercetări sociale — este volumul »Când joci teatru românesc în țara ungurească« de Leonard Paukerow, ziarist și publicist din București. E un volum care cuprinde interesante impresii și icoane din turneul trupei teatrale Victor Antonescu, întreprins în toamna anului 1913 și contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ungaria.

Presa română din Ardeal și din București a făcut o caldă apreciere acestei lucrări. Așa ziarul oficios român »Viitorul« de două ori (Vezi numerele 2295, 2297, din 2 și 4 Iulie 1914) s'a ocupat pe larg de aceasta carte, și între altele a observat următoarele:

»Cea mai comprehensivă povestire a peripețiilor teatrului românesc în Ardeal, o avem în volumul d-lui Leonard Paukerow, publicat în Budapesta. Într'un volum mare de 192 pagini, cu numeroase chipuri în text, autorul are meșteșugul să ne prezinte în culori vii, ce-au făcut, ce au pățit, cum au lucrat tovarășii de idei și de artă ai d-lui Victor Antonescu.

E o carte plină de amănunte pitorești, de anecdote distractive, de vederi juste prinse la fața locului. Cîtînd cartea d-lui Paukerow, înțelegem focul de viață ce pîlpăie în orașele, în orașelele și în satele ardelenesti.

Lucrarea d-lui Paukerow este una din cele cari trebuie să fie pe drept lăudate: Bogăția povestirilor circumstanțiale, suflu patriotic ce-o strecoară, mulțimea figurilor bine reușite, face din acest volum o carte de bibliotecă, un document pentru cei ce se ocupă cu expansiunea culturii românești dincolo de granițe. Și pentru aceste felurite caități, recomandăm lucrarea d-nului Paukerow, cercurilor culte românești. De altfel citirea unei astfel de cărți este edificatoare: Ea ne arată cît fond de entuziasm sănătos, cîtă cultură și conștiință națională e în poporul ardelenesc.

Volumul acesta se poate procura și dela Administrația ziarului »Foala Poporului Român«. Cititorii acestui ziar, îl obțin cu preț redus în loc de cor. 2,20, numai cu 1,20, inclusiv porto.

Ruga de pace a copiilor catolici

Într'o pastorală a arhiepiscopului din Colonia (Germania) se spune că Papa dorește că Dumineca viitoare, toți copiii catolici din țările europene, să adreseze rugi cerului pentru ca pacea să vie cît mai curînd.

Încă 169 invalizi ungari din Rusia

au sosit ieri la Budapesta, și au fost primiți la gară de comitetul de îngrijire a prizonierilor, în frunte cu contele Khuen Hedervary. Invalizii au fost internați în spitalul din strada Debröer.

Lucrătorii căilor ferate din Budapesta

au prezentat un memoriu ministrului de comerț baronul Harkany, în care din cauza scumpetei, cer o urcare a salariilor. Ministrul de comerț a promis că în măsura posibilității va satisface cererile muncitorilor.

Noui dispoziții vamale pentru Polonia rusească

S'a luat o hotărîre importantă, anume că teritoriile ocupate de trupele austro-ungare în Polonia rusească, să fie considerate în ce privește tariful vamal ca făcînd parte din străinătate.

Numărul avocaților din Bulgaria,

pe 1915 a fost de 1145 dintre cari 272 la Sofia.

Rația de unt pentru populația Berlinului,

fusese redusă dela 130 grame la 90 grame de persoană pe săptămîna.

Pentru săptămîna care începe de azi 17 Iulie pînă la 23 Iulie st. n. se vor da numai, cîte 60 grame unt de persoană pe săptămîna plus cîte 30 grame margarină.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 56.

Cîntece din războiu

În bogata literatură ce a apărut în timpul războiului, cuprinzînd culegeri de poezii populare plăsmuite de geniul poporal de bună seamă, că cea mai nouă broșură apărută:

Cîntece de dor și jale

ale eroilor noștri de pe câmpul de luptă și din spitale

scoasă în editura »Foi Poporului Român« este o lucrare prețioasă în privința aceasta. Ea dă o icoană minunată de bună cum gîndește, cum simte și cum luptă soldatul român aflat pe frontul rusesc, italian sau sârb.

În broșura aceasta sunt adunate cu îngrijire cele mai frumoase poezii ce le-au scris soldații de pe toate fronturile și simți o plăcere deosebită citind vers după vers, așa cum fii poporului nostru le-au iscodit.

Indemnăm pe toți cetitorii noștri să și procure această culegere de poezii pe care să o păstreze în biblioteca lor și mai tîrziu ca o amintire a teribilului războiu, în care neamul nostru și-a vărsat sângele cel mai generos. Prețul unui exemplar e de 56 fileri, plus 5 fileri porto postal.